

Fővárosi Ítéltábla

Az ügy száma: 9.Pf.20.686/2024/10.

A felperes:

Felperes1

Cím2

Az alperes:

Alperes1

alperes címe.

Az alperes képviselője:

Dr. Tóth Éva Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Tóth Éva ügyvéd)

cím3

A per tárgya: bűncselekménnyel okozott kár, illetve sérelemdíj megtérítése iránti gyorsított per

Az elsőfokú bíróság: Budapest Környéki Törvényszék

A fellebbezéssel támadott határozat száma: 2.P.20.187/2024/20.

A fellebbezést benyújtó fél: alperes

Ítélet

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, fellebbezett rendelkezéseit helybenhagyja.

A fellebbezési illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

[1] Az elsőfokú bíróság ítéletében rögzített tényállás szerint a felperes 2022. március hónapban több zsák használt ruhát és cipőt adott az alperesnek. Az alperes egyéb érdekelttel együtt bontotta ki a kapott zsákokat, melynek során egyéb érdekelt az egyikben talált egy borítékot, amelyben 10.000 és 20.000 forintos bankjegyekben összesen 4.200.000 forint készpénz volt. Az alperes a pénzzel teli borítékot elkérte egyéb érdekelttől azzal, hogy azt visszajuttatja a felperesnek, ennek azonban nem tett eleget, a pénzt megtartotta. Miután a felperes az esetről tudomást szerzett, az alperes több részletben 680.000 forintot visszafizetett részére, 3.520.000 forint azonban a birtokában maradt.

[2] A felperes feljelentése folytán indult büntetőügyben a Ráckevei Járásbíróság a 47.Bpk.259/2023/6. számú büntetővégzésében az alperest a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (Btk.) 378. § (1) bekezdés b) pontja szerinti jogtalan elsajátítás vétségében bűnösnek mondta ki, a végzés 2024. január 11-én jogerőre emelkedett.

[3] A felperes keresetében kérte, a bíróság állapítsa meg, hogy az alperes a büntetővégzésben megállapított 3.520.000 forint összegű bűncselekménnyel okozott kár megfizetésére köteles, és kötelezze 3.520.000 forint kártérítés megfizetésére a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (Ptk.) 6:518. §-a, 6:519. §-a, 6:522. § (1) bekezdése, 6:527. § (1) bekezdése, továbbá a bűncselekménnyel okozott kár, illetve sérelemdíj megtérítése iránt indított gyorsított perről szóló 2020. évi LXX. törvény (Gyptv.) alapján.

[4] Az alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte.

[5] A védekezését arra alapította, hogy a jogerős büntetővégzés tényállásában nem az szerepel, hogy 4.200.000 forintot, hanem hogy „kb.” 4.200.000 forintot talált és nem szolgáltatott vissza. Semmilyen adat, egyetlen tanúvallomás sem támasztja alá, hogy a talált pénz valóban 4.200.000 forint lett volna. Álláspontja szerint a talált összeg megegyezett az általa visszatérített 680.000 forinttal, ezt meghaladó kár nincs, így a megtérítésére nem köteles.

[6] Az elsőfokú bíróság ítéletével kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 3.520.000 forintot, ezt meghaladóan a keresetet elutasította, és megállapította, hogy a le nem rótt 211.200 forint eljárási illetéket az állam viseli.

[7] A felperes megállapítási keresetet is előterjesztett, amelynek azonban a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (Pp.) 172. § (3) bekezdése értelmében nem lett volna helye, ezért ezt az elsőfokú bíróság elutasította.

[8] A kártérítési keresetet azonban alaposnak találta. Rögzítette, hogy a Pp. 264. § (1) bekezdése értelmében, ha jogerősen elbírált bűncselekmény vagyoni jogi következményeiről polgári perben kell határozni, a bíróság a határozatában nem állapíthatja meg, hogy az elítélt nem követte el a terhére rótt bűncselekményt. A bűncselekmény megállapításához kötöttség a bűnösség megállapításának alapjául szolgáló tényekre is kiterjed, ami a bűnösség megállapításának ténybeli alapjaként meghatározott összegre is vonatkozik (BH2020. 150, Pfv.III.20.126/2018/17.). Mindezek tükrében súlytalan az az alperesi védekezés, hogy a jogtalanul eltulajdonított összeg csak 680.000 forint lett volna, az is régi, lejárt címletekben, ugyanis a bűnösségét nem ilyen cselekvőségben mondta ki a büntetőbíróság. Ebből a szempontból közömbös, hogy az alperes milyen személyes okból nem élt jogorvoslattal a büntetővégzéssel szemben. Valótlanul és iratellenesen állította ellenkérelmében, hogy a büntetőeljárás során minderre kiterjedő beismerő vallomást tett, ezzel szemben mindvégig eredménytelenül vitatta a terhére rótt cselekményt, azaz 4.200.000 forint jogtalan elsajátítását. Az elsőfokú bíróság a büntetőeljárási iratokat beszerezte, és azok alapján megállapította, azt követően, hogy az esetre fény derült, az alperes a megtalált pénzzel kapcsolatos eseményeket többeknek, többféle verzióban adta elő (hamis - lejárt pénz, kukába dobta - elégette). egyéb érdekelt tanúvallomásában elmondta, hogy 10.000 és 20.000 forintos címletekből álló, körülbelül 5 cm vastag pénzmennyiségről volt szó, amely az alperes jelen perbeli védekezését cáfolja. tanú neve tanúvallomása pedig arra utal, hogy az alperes akkoriban feltűnő költségekbe kezdett (konyhai gépek beszerzése, ház kifestése, horvátországi nyaralás). A büntetőeljárás során a felperes sértetti vallomásának hazugságvizsgálóval történő ellenőrzése a zsákban lévő 4.200.000 forint valóságára kiterjedt, a műszer nem jelzett eltérést. Ezzel szemben az alperes a műszeres vallomásellenőrzést nem vállalta. A zsákokban talált pénz összege a felperes feljelentésében, a nyomozhatóságnak az ügyészhez intézett, nyomozás elrendeléséről szóló értesítésében, a felperes sértetti kihallgatása során tett vallomásában, az alperessel mint terhelttel szemben közölt megalapozott gyanú szövegében, valamint az ügyészi vádiratban is egyértelműen, pontosan és határozottan 4.200.000 forint volt, a polgári bíróság számára nem ismert, hogy mindezekhez képest a büntetővégzésben milyen okból jelent meg a „kb.” megjelölés, ennek azonban a fentiek tükrében nem is volt jelentősége. Összességében megállapítható, hogy az alperes a felperesnek 4.200.000 forint összegű kárt

okozott, amelyből 680.000 forintot megtérített, így a különbözetként mutatkozó 3.520.000 forint megfizetésére a felperes alappal tart igényt a Ptk. 6:519. §-a alapján.

[9] Az alperes az elsőfokú ítélet elleni fellebbezésében kérte, hogy a másodfokú bíróság a felperes keresetét utasítsa el.

[10] Előadta, hogy a bíróság állítása iratellenes, mert egyéb érdekelt boríték megtalálására hivatkozik, amíg az alperes állítása következetesen az volt, hogy a egyéb érdekelt egy krémszínű zacskót talált. A büntetőeljárásban keletkezett jegyzőkönyvek szerint a felperes azt állította, arra szólította fel őt, hogy adja vissza azt az összeget, amelyeket ő előzőleg a zsákokba, azaz egy „szatyorba” rejtett. Majd később a felperes azt mondta, nem kíván válaszolni arra a kérdésre, hogy milyen okból tette egy cipősdobozba a pénzt egy borítékba egy cipő mellé, amelyek egy nejlon szatyorban voltak. Arra a kérdésre pedig, hogy miért emlékszik pontosan arra, hogy 4.200.000 forint volt ott, csak azt válaszolta, hogy „mert ennyire emlékszem”. Kérdésre azt is előadta, hogy nem szólította fel őt a pénz visszaadására, hanem csak annyit mondott neki, hogy ami a borítékban volt, azt teljes mértékben adja vissza. A felperes hónapokon át nem közölte vele, hogy tulajdonképpen mennyi pénzt követel vissza. Amikor már az általa megnevezett 680.000 forintot visszaadta, akkor a felperes ezt kevesellte, és a feljelentésében már 4.000.000 forint körüli összeget jelölt meg. A felperes magatartása életszerűtlen, így állítása több okból is valószínűtlen. Amennyiben tudomása volt arról, hogy az általa a kukászsákba tett zacskóban, vagy borítékban, vagy dobozban pénz van, úgy azt miért tette bele. Ha tévedésből tette bele, akkor miért nem nevezte meg az összeget, illetve a feljelentésében írt 4.000.000 forint összegre tett állítását mire alapozza. Mindezt a nyomozóhatóság nem vizsgálta. A felperest egyéb érdekelt tájékoztatta arról, hogy pénzt találtak, de az összeget nem tudta megjelölni, így a vallomásából tévesen következtetett az elsőfokú bíróság arra, hogy pontosan 4.200.000 forintot talált. A tanú vallomásai ellentmondásosak, azt elismerte, hogy a felperestől pénzt kapott és vele jó viszonyban van, az igazmondása kétséges. Bár egyéb érdekelt a 2022. június 9-i kihallgatása során azt mondta, hogy 10.000 és 20.000 forintos címletekből álló, kb. 5 cm vastag pénzmennyiségről volt szó, a szembesítéskor már akként nyilatkozott, hogy nem tudja mennyi és milyen címletű pénzt találtak, azt sem tudja, hogy csak belenézett, vagy kivette-e a pénzt. Vallomásában azt mondta, hogy csak belenézett, később azt, hogy legyezőszerűen szétterítve találta. Tehát téves az elsőfokú bíróságnak az a ténymegállapítása, hogy 3.520.000 forint a birtokában maradt, a nyomozás során nem volt bizonyítható, hogy 680.000 forintnál több pénzt talált volna. Iratellenesen rögzítette az elsőfokú bíróság, hogy ő valótlannul állította, miszerint a büntetőeljárás során mindenre kiterjedő beismerő vallomást tett. Az is téves az elsőfokú ítéletben, hogy a megtalált pénz sorsát többeknek többféle verzióban adta elő, ezt kizárólag a felperes állítja. Következetesen azt vallotta, hogy 680.000 forint értékre követte el a jogtalan elsajátítás bűncselekményét. Egyébként az addig büntetlen előéletű alperes akár le is tagadhatta volna, hogy bármennyi pénzt talált, de becsületesen teljes tényfeltáró vallomást tett, majd büntetését ki is töltötte. A büntetőeljárásban meghallgatott tanú neve tanú egyik állítása sem nyert bizonyítást, valójában nem festette ki a lakását, csak három kis helyiséget, ahol csőtörés volt. A szomszédjának segített, amikor az ő nevében rendelt egy szagelszívót. Ő maga semmilyen műszaki cikket nem vett, tűzhelyt sem, a meglévő elromlott, és egy korábbi tűzhelyét hozta be a konyhába. Horvátországba életében először valóban nyaralni ment a férjével, amelyet a lányai fizettek. Az elsőfokú bíróság álláspontjával ellentétben a büntetővégzésben szereplő „kb.” megjelölésnek éppen, hogy nagy jelentősége van, hiszen ezen pénzösszeg megfizetése iránt terjesztett elő a felperes a keresetet, és az elsőfokú bíróság

a jogerős büntetővégzéshez kötöttség miatt ítélte meg pontosan ezt az összeget. A büntetővégzés polgári jogi igényt nem bíralt el, és semmilyen bizonyíték nem igazolja, hogy valóban 4.200.000 forint értékű a jogtalan elsajátítással okozott kár. Nem vizsgálták egyik eljárásban sem, hogy a felperesnek egyáltalán volt-e ennyi pénze, azt miért dobta ki a kukászsákba, miért nem szólította fel őt a pontos összeg megfizetésére, és miért csak a büntetőeljárásban nevezett meg egy olyan összeget, amelyet nem bizonyított. Rögzítette, hogy új bizonyítékot nem terjeszt elő, kéri, hogy a Fővárosi Ítéltábla a döntését a büntetőügy figyelembevételével hozza meg. Összességében nem állapítható meg, hogy az általa megtérített összegnél nagyobb kárt okozott volna a felperesnek.

[11] A felperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérte.

[12] Előadta, hogy az alperes fellebbezésében foglaltak egyrészt valótlanok és megalapozatlanok, másrészt az abban foglaltak a jogerősen lezárt büntetőeljárásban már értékelt bizonyítékoknak az elítélt személy általi magyarázatát tartalmazzák, azaz a büntetőbíróság által elvégzett értékelési és mérlegelési tevékenységet kívánják a polgári peres eljárás keretében megvitatni és megváltoztatni. A büntetőbíróság a végzésében jogerősen megállapította a bűncselekmény elkövetését és a bűncselekménnyel okozott kár összegét is. A tényállás minden kétséget kizáróan tartalmazza, hogy az alperes 4.200.000 forint összeget sajátított el, az alperes ezt az összeget nem értékeltetheti újra a polgári bírósággal, a polgári bíróság nem is folytathat bizonyítást a kár összegére. Az alperes a polgári ügyben előadta a büntetőügyben már felhozott eredménytelen védekezésének egy részét, elhallgatva a további bizonyítékokat, illetve valótlanul beállítva a bizonyítékok mérlegelésének az eredményét. Egyébként a büntetőbíróság tényállása azért „kb.” 4.200.000 forint jogtalan elsajátítását tartalmazza, mert az összeg magasabb is lehetett volna egyes bizonyítékok alapján, a minden kétséget kizáró módon megállapítható összeg volt 4.200.000 forint.

[13] Az alperes fellebbezése nem megalapozott.

[14] Az elsőfokú bíróság a felperes megállapítási keresetét elutasította, ezzel szemben a felek fellebbezést nem terjesztettek elő, ezért ez a rendelkezés a Pp. 358. § (5) bekezdésének megfelelően első fokon jogerőre emelkedett.

[15] A másodfokú bíróságnak arról kellett döntenie, helytálló-e az, hogy kártérítés címén az elsőfokú bíróság az alperest 3.520.000 forint megfizetésére kötelezte. A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság döntésével és annak indokaival is egyetért, a fellebbezésben foglaltakra tekintettel a következőket emeli ki.

[16] Az alperes fellebbezésében a tényállásnak azt a részét nem vitatta, hogy valóban talált a felperes által neki ajándékozott használt ruhák és cipők között készpénzt, és azt rövid időn

belül nem juttatta vissza a felperesnek. Vitatta azonban a megtalált készpénz összegét, arra hivatkozott, hogy az nem több, mint az általa utóbb visszafizetett 680.000 forint.

[17] Az elsőfokú bíróság által helyesen hivatkozott jogértelmezés szerint a Pp. 264. § (1) bekezdésében írt, büntetőbíróági határozathoz kötöttség kiterjed a bűncselekmény megállapításának alapjául szolgáló tényekre is. Az alperest a Btk. 378. § (1) bekezdés b) pontjában foglalt jogtalan elsajátítás vétségében mondták ki bűnösnek. Eszerint aki a véletlenül vagy tévedésből hozzá került idegen dolgot eltulajdonítja, vagy 8 napon belül nem adja vissza, vétség miatt egy évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő. Tehát a bűncselekmény tényállása tartalmazza az elkövetési tárgyat, a jogtalan elsajátítást valamilyen „idegen dologon” lehet elkövetni. Ez az idegen dolog a jelen perbeli esetben készpénz volt. Készpénz esetén az egyes konkrét ingó dolgok, azaz a bankjegyek egyedi azonosítása nem lehetséges, ezért a büntetőbíróság az elsajátított idegen dolgot úgy határozta meg, hogy annak az értékét adta meg. Az elsajátított idegen dolog mint elkövetési tárgy a büntetőjogi norma tényállásának részét képezi, hiszen az elsajátított idegen dolog meghatározása hiányában nem lehetne megállapítani, hogy az alperes milyen tartalmú cselekményt követett el, így azt sem, hogy az bűncselekmény-e, avagy sem. Ezért annak meghatározása is olyan, a büntetővégzés által megállapított tényállási elem, amelyhez a polgári bíróság a Pp. 264. § (1) bekezdése értelmében kötve van.

[18] Kétségtelen, hogy az értéket a büntetővégzés úgy jelölte meg, hogy az összeg előtt a „kb.” szót használta. A felperes a nyomozás során azt állította, hogy 4.200.000 forint volt az alperes által megtalált pénzmennyiség, az alperes ezzel szemben azzal védekezett, hogy az összesen 680.000 forint volt. A rendelkezésre álló adatok alapján a pénzt rajtuk kívül senki nem számolta meg. egyéb érdekeltl arról tett tanúvallomást, hogy 10.000 forintosokból és legalább egy 20.000 forintosból álló, körülbelül 5 centiméter magas pénzkupacot találtak, ami arra mutat, hogy az összegnek 680.000 forintnál mindenképpen többnek kellett lennie. Miután a kb. 4.200.000 forint semmiképpen nem felel meg kb. 680.000 forintnak, hanem a kettő között nagyságrendi eltérés van, ezért azt lehet megállapítani, hogy végső soron az ügyészség, majd a büntetőbíróság a nyomozás adatai alapján a felperes tényelődását fogadta el az elsajátított idegen dolog értéke kérdésében. Így azt a következtetést kell levonni, hogy a bíróság által megállapított elkövetési tárgy, azaz az elsajátított idegen dolog 4.200.000 forint értékű készpénz volt. A büntetővégzéssel szemben az alperes élhetett volna jogorvoslattal, amelynek során kifogásolhatta volna a megállapított elkövetési értéket is, de nem tette.

[19] Minderre tekintettel a másodfokú bíróság a Pp. 383. § (2) bekezdése értelmében az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.

[20] Az alperes fellebbezése nem vezetett eredményre, ezért a Pp. 364. §-a alapján alkalmazandó 83. § (1) bekezdésének megfelelően viseli a fellebbezéssel felmerült költségeket. A felperes személyesen járt el, így képviseleti költsége nem merült fel. A feljegyzett 336.000 forint fellebbezési illetéket az alperes a részére engedélyezett teljes személyes költségmentesség folytán a Pp. 95. § (1) bekezdés c) pontjára tekintettel nem köteles megtéríteni, azt a Pp. 102. § (6) bekezdése szerint az állam viseli.

Budapest, 2025. július 8.

Dr. Hóbl Katalin s. k.

a tanács elnöke

Dr. Szabó Csilla s. k.
k.

előadó bíró

Dr. Istenes Attila s.

bíró